

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-12/29
URBROJ: 50301-04/12-21-8

Zagreb, 2. lipnja 2021.

Hs**NP*021-12/21-09/23*50-21-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	04 -06- 2021		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/21-09/23	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-21-04	Pril.	Vrij.
		←	—

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2020. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-12/21-09/23, URBROJ: 65-21-03, od 1. travnja 2021.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2020. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2020. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskog sabora podnijela pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, aktom od 31. ožujka 2021., ukazuje na sljedeće:

U poglavlju III. „Analiza po područjima“ u točki 1.8. „Spolno uznemiravanje s opisima slučaja“ (str. 58), vezano uz tekst o zaštiti žrtava kroz Kazneni zakon (članak 156.), a pod uvjetom da između žrtve i počinitelja postoji odnos zavisnosti (ili nadređenosti i podređenosti), u fusnoti 109 pravobraniteljica navodi da je tijekom 2021. načelno dogovorila s ministrom pravosuđa i uprave brisanje odredbe o progonu po prijedlogu žrtve, što je resorni ministar prihvatio i uključio u najnoviji paket izmjena Kaznenog zakona. Slijedom ovoga navoda Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti da je na sastanku krajem siječnja 2021. ministar pravosuđa i uprave s pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova usuglasio potrebu brisanja odredbe o kaznenom progonu po prijedlogu žrtve za kazneno djelo spolnog uznemiravanja, budući da je upravo to već istaknuto kao jedan od ciljeva u mandatu osnovane radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

U točki 2.1.3. „Femicid“, u odnosu na mjere zaštite žrtava u fusnoti 134, pravobraniteljica ističe kako je na njenu inicijativu tijekom 2019., a na temelju novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, br. 70/17. i 126/19.) donesen i novi Pravilnik o načinu provedbe zaštitnih mjera zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve nasilja u obitelji te mjere udaljenja iz zajedničkog kućanstva („Narodne novine“, broj 28/19.), koji je, sukladno međunarodnim standardima, određivao da se u policijskim provjerama izvršavanja mjera opreza određenih na temelju Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji naglasak stavi na provjere počinitelja, odnosno provjere osoba kojoj su mjere određene, a ne žrtava. Pravobraniteljica nadalje navodi da se, u slučaju kada je obiteljsko nasilje kvalificirano kao kazneno djelo, primjenjuje Pravilnik o načinu izvršenja mjera opreza koji takvih odredbi nema, već koji u svom članku 10. propisuje da se provjera izvršavanja određenih mjera opreza vrši na temelju razgovora sa žrtvom što je neprihvatljiva praksa (str. 75).

S tim u vezi Vlada Republike Hrvatske ukazuje na činjenicu da u slučaju kada sud počinitelju kaznenog djela nasilja u obitelji izrekne sigurnosnu mjeru Zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja (članak 73. Kaznenog zakona) ili Udaljenja iz zajedničkog kućanstva (članak 74. Kaznenog zakona), primjenjivat će se Pravilnik o načinu izvršenja sigurnosnih mjera zabrane približavanja i udaljenja iz zajedničkog kućanstva („Narodne novine“, broj 76/13.), koji u člancima 6. do 12. opširno propisuje načine izvršavanja ovih sigurnosnih mjera, a koje, među ostalim, obuhvaćaju i neposrednu zaštitu provođenjem stalne ili povremene policijske ophodnje ili zasjedom ili poduzimanjem drugih mjera i radnji sprječavanja osuđenika da uđe u zaštićeni prostor ili objekt ili da ugrozi zdravlje i sigurnost žrtve. Vezano za Pravilnik o načinu izvršavanja mjera opreza („Narodne novine“, br. 92/09. i 66/14.), kojim se propisuje postupanje ukoliko je počinitelju kaznenog djela nasilja u obitelji izrečena mjeru opreza sukladno Zakonu o kaznenom postupku, Vlada Republike Hrvatske nadalje ističe kako je važeći Pravilnik o načinu izvršavanja mjera opreza, koji je stupio na snagu 2009., a izmijenjen je 2014., s obzirom na recentne izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 126/19.) trebalo izmijeniti i dopuniti te se Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu izvršavanja mjera opreza nalazi u postupku javnog savjetovanja. Vlada Republike Hrvatske nadalje ističe kako su Prijedlogom pravilnika, među ostalim, predviđene i određene izmjene i dopune u odnosu na krug osoba prema kojima se vrši provjera pridržavanja pojedinih mjera opreza od strane policije, koji je sada dodatno proširen, i to na način da je za pojedine mjere opreza (mjeru opreza zabrane približavanja određenoj osobi, mjeru opreza zabrane uspostavljanja ili održavanja veze s određenom osobom, mjeru opreza zabrana uhođenja ili uznemiravanja žrtve ili druge osobe) taj krug proširen i u odnosu na osobu kojoj je mjeru izrečena te druge osobe koje mogu imati saznanja o kršenju izrečene mjere, dok je u odnosu na mjeru opreza udaljenja iz doma propisana provjera policije u obliku razgovora i s osobom u svrhu čije zaštite je mjeru određena ili na drugi odgovarajući način.

Nadalje, u točki 2.1.5. „Trendovi“ pravobraniteljica navodi kako je rast broja kaznenih djela nasilničkog ponašanja u obitelji i među bliskim osobama zapravo uzrokovan pojačanim naporima koje posljednje dvije godine policija ulaže u senzibilizaciju i edukaciju policijskih službenika u svrhu prepoznavanja i pravilnog kvalificiranja određenih ponašanja kroz kaznenopravnu umjesto prekršajno pravnu reakciju (str. 77). Slijedom navedenoga Vlada Republike Hrvatske ističe da je povećanje broja kaznenih djela rezultat, ne samo pojačanog napora uloženog u posljednje dvije godine, već sustavnog i strateškog rada nadležnog Ministarstva unutarnjih poslova koje prati i analizira stanje i kretanje cjelokupnog kriminaliteta, definira strateške ciljeve, izrađuje i prati pokazatelje rezultata rada i uspješnosti,

utvrđuje rizike te nadzire postavljene posebne ciljeve u strateškim dokumentima. Nadalje, u odnosu na navode pravobraniteljice da postojeći prekršajno-pravni sustav ne ispunjava svoju preventivnu prirodu i ne nudi učinkovit i brz odgovor na nasilje već ga brutalizira (str. 78), Vlada Republike Hrvatske ističe kako se navedeno ne može tumačiti brutalizacijom s obzirom na trend smanjenja broja prekršajnih postupaka te povećanja broja kaznenih postupaka.

U odnosu na navode pravobraniteljice u točki 2.1.6. „Postupanje policije i pravosuđa prema žrtvama nasilja u obitelji“, kako je najveći napredak u području procesuiranja obiteljskog nasilja i nasilja među bliskim osobama ponovno ostvarila policija (str. 79), Vlada Republike Hrvatske izražava zadovoljstvo ovim navodima te ističe kako je navedeni napredak rezultat sustavnog i strateškog pristupa policije ovom području.

U okviru točke 2.1.8. „Zaključak i preporuke“ pravobraniteljica u preporuci br. 3., među ostalim, navodi da bi se sustav borbe protiv rodno utemeljenog nasilja, a posebice femicida, unaprijedio ustrojavanjem posebnih odjela pri policiji sa specijaliziranim policijskim kadrom za rodno utemeljeno i obiteljsko nasilje (str. 88). Slijedom ovoga navoda Vlada Republike Hrvatske ističe da posebne ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova prate, analiziraju stanje i pojavne oblike predmetne problematike dok druge nadležne ustrojstvene jedinice koje postupaju po slučajevima rodno utemeljenog nasilja i nasilja u obitelji, uvažavajući sustavan i strateški pristup, prolaze kontinuirane programe izobrazbe radi unaprjeđenja svih policijskih postupanja. Ujedno, Vlada Republike Hrvatske ističe da nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova prate i izučavaju razvojne organizacijske dosege promjena u policiji, izrađuju smjernice i rješenja o organizaciji policije te predlažu mjere za unaprjeđenje rada policije, pa tako i moguće ustrojavanje posebnih specijaliziranih odjela.

Nadalje, u odnosu na točku 2.1.10. „Provedba Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji“ pravobraniteljica, u okviru podataka o provedbi mjera i aktivnosti u području I. Prevencija nasilja u obitelji, navodi da je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u 2020. pripremalo projekt pod nazivom „Zaustavimo nasilje nad ženama i nasilja u obitelji - Za nasilje nema opravdanja“ ukupne vrijednosti 10.158.000,00 kuna financiranog iz EU fondova (str. 92). Slijedom ovoga navoda Vlada Republike Hrvatske ističe da je navedeni Projekt ugovoren te je nadležno Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike započelo s njegovom provedbom u 2020., a financijska sredstva osigurana su iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.“. Ujedno, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se ova napomena vezana uz izvore financiranja odnosi i na poziv „Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici - faza I“ (str. 93) i poziv „Osiguravanje sustava podrške za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji“ (str. 95). Dodatno, vezano uz poziv „Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici - faza I“, Vlada Republike Hrvatske napominje da je u svibnju 2020. povećana ukupna financijska alokacija Poziva sa 110.150.000,00 kuna na 152.150.000,00 kuna.

U fusnoti 156 (str. 95) pravobraniteljica se referira na Poziv pod nazivom „Osiguravanje sustava podrške za žene žrtve nasilja i nasilja u obitelji“, koji je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike objavilo 6. ožujka 2020., te navodi da su Pozivom predviđene aktivnosti uspostave četiri skloništa i skrbi izvan vlastite obitelji, pružanja usluga savjetovanja i pomaganja, osnaživanja i motiviranja te pružanja podrške ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji koje mogu biti i žene s invaliditetom. Slijedom ovih navoda Vlada Republike Hrvatske ističe kako je predmetni Poziv bio

namijenjen županijama koje su u suradnji s partnerima uspostavile nova skloništa za žrtve nasilja u županijama u kojima ona ranije nisu postojala. Prihvatljive aktivnosti definirane u okviru Poziva su: uspostava skloništa i pružanja usluge skrbi izvan vlastite obitelji te usluga savjetovanja i pomaganja za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji, uključujući podršku nakon izlaska iz skrbi na područjima šest županija u kojima se trenutno ne pružaju takve usluge, aktivnosti jačanja kapaciteta stručnjaka/osoba koje rade sa ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji na područjima šest županija u kojima se trenutno ne pružaju takve usluge te aktivnosti vezane uz podizanje svijesti javnosti o pravima žrtava nasilja u obitelji te negativnim posljedicama obiteljskog nasilja. Poziv se odnosio na Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Ličko-senjsku, Virovitičko-podravsku, Požeško-slavonsku i Dubrovačko-neretvansku županiju. Odluka o osiguravanju geografski ravnomjerne rasprostranjenosti usluge skrbi izvan vlastite obitelji u skloništu za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji, iz koje je vidljivo da se radi o skloništima u šest županija, dostupna je na mrežnoj stranici Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Stoga, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da podatak o četiri skloništa nije točan. Nadalje, u fusnoti 157 (str. 96) pravobraniteljica ističe kako su u studenome 2020. sklopljeni ugovori o dodjeli sredstava s Virovitičko-podravskom i Koprivničko-križevačkom županijom, donesene su odluke o financijskoj potpori Požeško-slavonskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji te će u najskorije vrijeme biti potpisani ugovori, dok su projekti Krapinsko-zagorske i Ličko-senjske županije u procesu ugovaranja. U odnosu na navedeno Vlada Republike Hrvatske ističe da je od vremena dostave podataka pravobraniteljici od strane nadležnog Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, na kojima se temelji predmetno Izvješće pravobraniteljice, došlo do određenih pomaka u odnosu na potpisivanje ugovora te je potrebno istaknuti da su u 2021. potpisani i ugovori s Dubrovačko-neretvanskom i Požeško-slavonskom županijom, dok su programi Krapinsko-zagorske i Ličko-senjske županije u postupku ugovaranja.

Vezano uz provedbu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, mjere 8. Provedbenim propisom kojim se uređuju uvjeti za pružanje socijalnih usluga propisati obvezu osiguravanja pristupačnosti skloništa za žrtve nasilja osobama s invaliditetom, pravobraniteljica navodi da je u izradi novi zakon o socijalnoj skrbi temeljem kojeg će se donijeti novi provedbeni propis kojim će biti uređeni uvjeti u pogledu prostora, opreme i stručnih radnika kod tri pružatelja socijalnih usluga (str. 94). Slijedom ovih navoda Vlada Republike Hrvatske ističe da je točan podatak o izradi novoga zakona o socijalnoj skrbi temeljem kojeg će biti izrađen i donesen novi provedbeni propis o uvjetima u pogledu prostora, opreme i stručnih radnika kojima moraju udovoljiti pružatelji socijalnih usluga. Vlada Republike Hrvatske pritom napominje da će se provedbeni propis odnositi na sve pružatelje socijalnih usluga, uključujući i pružatelje smještaja za žrtve nasilja u obitelji, te ističe činjenicu kako nije moguće donošenje provedbenog propisa samo za pojedine pružatelje socijalnih usluga.

Nadalje, vezano uz provedbu mjera i aktivnosti Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji u području IV. Psihosocijalni tretman počinitelja nasilja u obitelji, pravobraniteljica navodi da je u 2020. zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana koji izriče sud u prekršajnom postupku provedena prema 285 osoba te da je tretman u cijelosti završilo 265 osoba (str. 96). Slijedom navedenoga Vlada Republike Hrvatske ističe potrebu navođenja točnog podatka, odnosno da je u 2020. zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana koji izriče sud u prekršajnom postupku provedena u cijelosti prema 265 osoba.

U okviru točke 2.1.10.1. „Zaključak i preporuke“ (str. 100) pravobraniteljica preporukom (5) preporuča obvezati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na izdvajanje određenih novčanih sredstava za financiranje rada skloništa koja se nalaze na njihovom području, a sukladno njihovim mogućnostima kao i potrebama skloništa. Slijedom ove preporuke Vlada Republike Hrvatske ističe kako su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave samostalne u raspodjeli financijskih sredstava iz svojih proračuna, a koje donosi predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Određene obaveze osiguravanja financijskih sredstava su utvrđene kroz mjere Nacionalne strategije uz napomenu da se sredstva osiguravaju prema usvojenim planovima uvažavajući njihovu autonomiju, a prema dostupnim informacijama županije izdvajaju financijska sredstava namijenjena radu skloništa.

Nadalje, u odnosu na točku 2.1.11. „Provedba Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji“ pravobraniteljica navodi da je u okviru provedbe EU-projekta pod nazivom „Zaustavimo nasilje nad ženama i nasilje u obitelji - Za nasilje nema opravdanja“, povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 2020., produljen rad Nacionalnog pozivnog centra svaki dan od 0-24 sata svih sedam dana u tjednu, uključujući vikende, praznike i blagdane, te da je partner u Projektu Ministarstvo pravosuđa i uprave kao nositelj aktivnosti unaprjeđenja rada Nacionalnog pozivnog centra (str. 102). Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim istaknuti da je nositelj ovoga projekt Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, dok je partner u provedbi Projekta, posebice u dijelu aktivnosti koja se odnosi na produljenje rada Nacionalnog pozivnog centra, uz Ministarstvo pravosuđa i uprave i Udruga za podršku žrtvama i svjedocima.

U točki 4.1.1. „Provedba Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola“ pravobraniteljica navodi (str. 118) kako je tijekom izvještajne godine postupala temeljem pritužbi na obrasce i administrativne postupke vezane uz sklapanje životnih partnerstava te je utvrdila i neusklađenost Pravilnika o statusu i radu stranaca u Republici Hrvatskoj sa Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola („Narodne novine, br. 92/14. i 98/19.). Vezano uz navedeno Vlada Republike Hrvatske napominje da je izmjenama predmetnog Pravilnika iz 2017. („Narodne novine“, broj 100/17.) izmijenjen naziv Pravilnika koji sada glasi: Pravilnik o statusu i radu državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da je novi Zakon o strancima („Narodne novine“, broj 133/20.) stupio na snagu 1. siječnja 2021. te je u tijeku izrada provedbenih akata, a sukladno navedenom bit će izmijenjen i sadržaj zahtjeva za reguliranjem statusa državljana trećih zemalja u Republici Hrvatskoj tako da sadrži i rubriku za unos podataka o životnom partnerstvu.

Nadalje, u okviru točke 4.1.2. „Fizički integritet i kaznena djela motivirana mržnjom“ pravobraniteljica ističe kako se usvajanje novog Protokola o postupanju u slučaju zločina iz mržnje još uvijek očekuje (str. 122). Slijedom ovoga navoda Vlada Republike Hrvatske ističe kako je novi Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje Vlada usvojila 8. travnja 2021. Ovim Protokolom su određene obveze nadležnih tijela koja sudjeluju u otkrivanju, postupanju i praćenju rezultata postupaka vođenih zbog zločina iz mržnje, sastav i nadležnost Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje, te način i sadržaj suradnje između nadležnih tijela. S ciljem adekvatne borbe protiv zločina iz mržnje Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina određen je kao središnje tijelo u Republici Hrvatskoj za prikupljanje, objedinjavanje i objavu podataka o zločinima iz mržnje, te suradnju s organizacijama civilnoga društva i međunarodnim organizacijama.

U točki 6.2. „Medijska analiza kampanje za izbor zastupnika/ca u Hrvatski sabor“ pravobraniteljica ukazuje na činjenicu da je zastupljenost muškaraca u posebnim emisijama sučeljavanja na četiri televizije u daleko većem postotku od zastupljenosti žena (65 - 90 %) - str. 145. Vezano uz ovaj navod Vlada Republike Hrvatske ističe da na izbor sudionika u pojedinoj emisiji ne mogu utjecati mediji već je to pitanje i odgovornost svake političke opcije tko će je u kojem trenutku zastupati. Nadalje, u točki 6.3. „Provedba obveza HRT-a prema ugovoru između HRT-a i Vlade RH za razdoblje od 1.1.2018. do 31.12.2022. (Ugovor)“, pravobraniteljica konstatira da je nejasna i netransparentna provedba obaveza iz područja poštivanja načela ravnopravnosti spolova u medijskim sadržajima od strane HRT-a (str. 150) te preporuča sustavnu edukaciju medijskih djelatnika/ca sukladno nacionalnom zakonodavstvu i standardima europskih dokumenata vezano za suzbijanje seksizma i rodnih stereotipa u medijskim sadržajima (str. 154). Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ističe kako podržava nastojanja pravobraniteljice za sustavnom edukacijom te poziva Hrvatsku radioteleviziju da u suradnji s pravobraniteljicom nađe obrasce izvještavanja kako isti više ne bi predstavljali prepreku za utvrđivanje ispunjavanja obveza HRT-a. Nadalje, u točki 6.5.1. „Nacrt prijedloga zakona o elektroničkim medijima (Nacrt prijedloga)“ pravobraniteljica ističe kako je nejasno zbog čega su elektroničke publikacije izuzete iz nadzora nad provedbom odredbi o programskim načelima i obvezama utvrđenim Nacrtom prijedloga i posebnim zakonom koji osigurava Agencija za elektroničke medije, kada su elektroničke publikacije definirane kao elektronički medij (str. 155). Slijedom ovoga navoda, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na pogrešan zaključak pravobraniteljice te ističe da elektroničke publikacije nisu izuzete iz osiguranja nadzora, već su izuzete samo iz godišnjeg plana nadzora koji obuhvaća samo nakladnike koji imaju koncesiju, odnosno pružatelje medijskih usluga koji objavljuju program putem kabela, satelita, interneta i drugim dopuštenim oblicima prijenosa.

U točki 8.2. „Žene s invaliditetom“ pravobraniteljica navodi podatke Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike o financiranju druge godine 131 trogodišnjih programa udruga koje pružaju usluge asistencije osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, za što je iz državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću na razdjelu Ministarstva osigurano ukupno 46.747.685,00 kuna (str. 173). Slijedom navedenoga Vlada Republike Hrvatske napominje da je nakon dostave podataka na kojima se temelji predmetno Izvješće o radu za 2020. došlo do određenih pomaka i provedbe planiranih aktivnosti te su navedeni podaci ažurirani. Vlada Republike Hrvatske ističe da je u svrhu provedbe ovih programa u 2020. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike utrošilo iznos od 55.138.315,00 kuna.

Ujedno, u okviru točke 8.4. „Žrtve seksualnog nasilja u Domovinskom ratu“, u samom tekstu i fusnoti br. 387 pogrešno je naveden naziv Povjerenstva (str. 177). Vlada Republike Hrvatske ističe kako, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu („Narodne novine“, br. 64/15. i 98/19.), točan i potpun naziv glasi: Povjerenstvo za žrtve seksualnog nasilja.

Nadalje, u točki 9.2. „Zdravstvena usluga prekida trudnoće“ pravobraniteljica navodi da je dostupnost legalno induciranog prekida trudnoće dodatno smanjena u odnosu na stanje otprije dvije godine (str. 194). Slijedom ovoga navoda Vlada Republike Hrvatske ističe da je početkom pandemije radi zaštite zdravlja i života pacijenata te zdravstvenog osoblja u bolnicama privremeno smanjen redovan rad. Međutim, nadležno Ministarstvo zdravstva je dalo uputu bolnicama da je, neovisno o reduciranju hladnog programa i rada u bolničkim poliklinikama i ordinacijama, i dalje potrebno organizirati zbrinjavanje prioriternih pacijenata, među koje se ubrajaju i pacijentice koje su zahtijevale prekid trudnoće. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe da je, prema podacima koje je Ministarstvo zdravstva prikupilo od strane bolnica u vrijeme prvih mjeseci početka pandemije u 2020., navedeni postupak bio kontinuirano dostupan. Izuzetak su činile bolnice koje su zbog potresa ili pogoršane epidemiološke situacije morale privremeno reorganizirati obavljanje zdravstvenih djelatnosti, međutim i u tim slučajevima pacijentice su upućivane u druge najbliže bolničke ustanove. S druge strane, bolnice u kojima liječnici izraze priziv savjesti imaju definirane upute o postupanju, odnosno ravnatelj je u obvezi ili angažirati vanjskog suradnika ili pacijenticu uputiti u drugu najbližu zdravstvenu ustanovu u kojoj je moguće obaviti prekid trudnoće. Slijedom navedenoga potrebno je napomenuti kako pacijentici ne može biti uskraćeno pravo na prekid trudnoće.

U točki 11. „Ravnopravnost spolova i tražitelji/ce međunarodne zaštite“ pravobraniteljica navodi kako je na 2. sastanku Koordinacije za azil, održanom 23. listopada 2020. u organizaciji Hrvatskog pravnog centra, istaknuto da je u Republici Hrvatskoj ukupno 956 osoba dobilo međunarodnu zaštitu, od tog broja se 463 osobe zaista i nalaze na teritoriju Republike Hrvatske pa i Hrvatska i nadalje ostaje tranzicijska, a ne destinacijska zemlja (str. 207). U odnosu na ove navode Vlada Republike Hrvatske ističe da osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom, među ostalim pravima, ostvaruju pravo na slobodno kretanje te imaju mogućnost, ukoliko ispunjavaju zakonske odredbe, biti nositelji putne isprave, čije im izdavanje omogućava napuštanje teritorija Republike Hrvatske. S obzirom na navedeno, broj osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom koje se nalaze u Republici Hrvatskoj varira na dnevnoj razini te nije moguće dati precizan broj. Nadalje, pravobraniteljica ističe težak položaj žena u postupku integracije, posebno težak položaj samohranih žena s malom djecom kojima nije osiguran smještaj nakon proteka dvije godine plaćenog smještaja od strane Republike Hrvatske (str. 208). Slijedom ovih navoda Vlada Republike Hrvatske ističe da osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita ostvaruju sva prava iz sustava socijalne skrbi kao i hrvatski državljani te se eventualni individualni slučajevi u kojima se utvrdi potreba za produljenjem razdoblja osiguranog smještaja mogu rješavati kroz sustav socijalne skrbi. Vlada Republike Hrvatske posebno naglašava ulogu jedinica lokalne samouprave u postupku uključivanja ovih osoba u društvo, a koje raspolažu vlastitim mehanizmima, uključujući i sustav socijalnog stanovanja, te dodatno ističe da produljenje razdoblja osiguranog smještaja može utjecati na proces osamostaljenja osoba, što predstavlja primarni cilj integracijskog procesa. Ujedno, u slučaju produljenja ovoga prava, osobe s međunarodnom zaštitom bile bi stavljene u znatno povoljniji društveni položaj u odnosu na druge državljane trećih zemalja koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, ali i same hrvatske državljane. Nadalje, vezano uz projekt IPA 2012 FFRAC za koji pravobraniteljica ističe da je sufinanciran od strane Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (str. 210), Vlada Republike Hrvatske ističe da su, u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju Ministarstvo unutarnjih poslova i Centar za kulturu dijaloga (CKD), temeljem Odluke o dodjeli financijskih sredstava, 10. ožujka 2020. potpisali Ugovor o dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta „Novi susjedi - uključivanje osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u hrvatsko društvo“. Opći cilj

Projekta je poboljšati uvjete života i podignuti razinu kvalitete života osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj, dok su kao posebni ciljevi prepoznati povećanje uspješnosti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom kroz pružanje pomoći pri uključivanju u hrvatsko društvo, povećanje informiranosti i senzibiliziranosti lokalnih stanovnika prema novim susjedima te jačanje kapaciteta javnih ustanova i medijskih predstavnika u provedbi integracijskih politika i praksi u sustavu međunarodne zaštite kroz program zajedničkih aktivnosti i program obuke i usavršavanja.

Nadalje, u odnosu na točku 11.1. „Zaključak i preporuke“ (str. 211 i 212) Vlada Republike Hrvatske ističe kako se sve preporuke provode kontinuirano i dosljedno uz poštivanje svih postojećih zakonskih i podzakonskih propisa te protokola/procedura. Dodatno se postojeće procedure kontinuirano unapređuju kako bi se osigurala najveća moguća zaštita svim tražiteljima međunarodne zaštite koji su identificirani kao posebno ranjive skupine. U tom smislu i u svrhu sustavnog promicanja zaštite tražitelja međunarodne zaštite od rodno i seksualno uvjetovanog nasilja, u 2021. je usvojen i primjenjuje se Standardni operativni postupak za prevenciju i odgovor u slučaju seksualno i rodno uvjetovanog nasilja u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite.

U točki 12. „Provedba Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija“ pravobraniteljica u okviru tematskog područja 3. Zaštita i postkonfliktni oporavak (str. 219) navodi statističke podatke o broju zatočenih osoba. U odnosu na navedeno Vlada Republike Hrvatske ističe da su, nakon dostave podataka za izradu Izvješća o radu pravobraniteljice za 2020., ažurirani podaci o intervencijama i korisnicima te napominje da su tijekom 2020. pružene 71.393 intervencije za 59.569 korisnika, od kojih 1.326 žena sa statusom hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, 1.684 supruga HRVI iz Domovinskog rata, 3.255 supruga hrvatskih branitelja, 282 supruge smrtno stradalih hrvatskih branitelja te 12 žena žrtava seksualnog nasilja počinjenog za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu.

U okviru točke 14.1. „Povjerenstva za ravnopravnost spolova“ (str. 229 i 230) pravobraniteljica se referira na rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova. Vezano uz navedeno Vlada Republike Hrvatske ukazuje na činjenicu da županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova nisu mehanizmi na nacionalnoj razini već na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, što je bitna razlika.

U točki 15.4. „Nacrt prijedloga zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata“ pravobraniteljica navodi da je u postupku javnog savjetovanja o Nacrtu prijedloga zakona ukazala kako se kod određivanja nesposobnosti za privređivanje određuje različita životna dob za žene i muškarce (str. 234). Vezano uz navedeno Vlada Republike Hrvatske ističe da je navedena dobna granica u postupku izrade zakona izjednačena, a što je vidljivo i u tekstu Prijedloga zakona koji je prihvatio Hrvatski sabor. Nadalje, u odnosu na navod pravobraniteljice kako Prijedlogom zakona nije obuhvaćeno neformalno životno partnerstvo (str. 235), Vlada Republike Hrvatske ističe da kategorija neformalnih životnih partnera nije izrijeком obuhvaćena Prijedlogom zakona budući da je Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola već određeno da životno partnerstvo ima ista prava i obaveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava i povlastice. Slijedom navedenoga, nije bilo potrebe isto izrijeком navoditi u predmetnom Prijedlogu zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josipa Aladrovića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića, ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu, te državne tajnike Mariju Pletikosu, Margaretu Mađerić, Žarka Katića, dr. sc. Irenu Petrijević, Vuksanović, mr. sc. Josipa Salapića i Juru Martinovića.

